

РЕШЕНИЕ

№ 5241

гр. София, 09.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав, в публично заседание на 29.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Лилия Благоева, като разгледа дело номер **12378** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. чл. 118 от Кодекса за социалното осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на Н. П. Д., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [жк], [жилищен адрес] чрез адв. Г. М.- САК, [населено място], [улица], вх. Б, ет.1, ап.20, срещу Решение № 2153- 21- 332 от 04.11.2025г. на Директора на ТП на НОИ С. -град, с което е отхвърлена като неоснователна жалбата й срещу Разпореждане № [ЕГН]/84 от 21.10.2025г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, с което е постановен отказ да й бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл.69, ал.1 и чл.69 б, ал.1 от КСО и чл.18, ал.4 от НПОС.

Релевират се доводи за незаконосъобразност на решението на основание чл. 146, т. 4 АПК-противоречие с материалноправни разпоредби. Излагат се подробни съображения, обосноваващи, че жалбоподателката отговаря на всички материални предпоставки по чл. 69б, ал. 1 от КСО за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст /ЛПОСВ/. Твърди се, че незаконосъобразно административния орган е мотивирал отказа си с подзаконовата разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/, което е в нарушение на чл. 5, ал. 1 АПК. Твърди се, че трайната съдебна практика е в насока, че нормата на чл. 18, ал. 4 НПОС има указателен характер и е в противоречие с нормите на чл. 69, ал. 1 от КСО и чл. 69б, ал. 1, т. 1 от КСО, поради това че въвежда нови правила, различни от предвидените в нормите на КСО. Жалбоподателката е изпълнила условието за осигурителен стаж по чл. 69, ал. 1 от КСО, но не е навършила изискуемата по тази разпоредба възраст и от съдържанието на подзаконовата норма на чл. 18, ал. 4 от НПОС става ясно, че за да може да се пенсионира по чл. 69б ал. 1 от КСО трябва да не й достига осигурителен стаж по чл. 69 от КСО /не да не й достига изискуема възраст,

както в случая/, т. е. е поставено условие за приложението на една от двете законови разпоредби, какъвто лисва в самия Кодекс за социално осигуряване.Иска се отмяна на обжалваното решение.Претендират се разноси по делото.

В съдебно заседание оспорващата, чрез адв. М., поддържа жалбата и моли за нейното уважаване с присъждане на сторените по делото разноси.Представя писмени бележки с които се преповтарят доводите по жалбата и се цитират решения на ВАС.Освен това се счита, че ответникът не доказал съществуването на фактическите основания в оспорения акт.

Ответникът – директор на ТП на НОИ - С. град, чрез юрисконсулт, оспорва жалбата и моли за нейното отхвърляне с позоваване на последната практика на ВАС, шесто отделение. Заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение . Прави възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК относно размера на адвокатското възнаграждение поискано от оспорващата.

Софийска градска прокуратура – редовно призована, не се представлява и не излага становище по жалбата.

Административен съд - София-град, Трето отделение, 81- ви състав, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Със заявление вх. № 2113-21-7233/08.10.2025г., Н. П. Д. от [населено място], е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст /ОСВ/ по чл. 69б, ал. 1 от КСО, като към заявлението си е приложила документи, удостоверяващи придобит осигурителен стаж /л.16 и сл., дело/, съгласно изискването на чл.2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/.

Длъжностното лице по пенсионно осигуряване, въз основа на представените със заявлението документи и данните по Регистъра на осигурените лица /РОЛ/ коректно установило, че придобитият осигурителен стаж на лицето е 24 години 08 месеца 01 дни от първа категория труд-осигурителен стаж на лица по чл. 69 от КСО – като военнослужещ в структурите на Министерство на отбраната, и 03 години от трета категория труд. На основание чл. 104 от КСО, общият осигурителен стаж, превърнат към трета категория е 44 години, 01 месеца и 12 дни.

Към датата на подаване на заявлението /08.10.2025г./ Н. Д. е имала навършена възраст 51 години, 00 месеца, 01 дни и има сбор от осигурителен стаж и възраст 95г., 01. м. и 13 дни /51 г., 00 месеца, 01 д.+ 44 г., 01 м. и 12 д./.

Длъжностното лице по ПО приело, че не са налице предпоставките на чл. 69, ал. 1 КСО, тъй като лицето не е навършило изискуемата възраст от 54 години и 04 месеца. Приело е, че разпоредбата на чл. 69б КСО е приложима единствено по отношение на лица, които не са придобили право на пенсия по реда на чл. 69 КСО, поради недостигащ осигурителен стаж, с оглед изричната разпоредба на чл. 18, ал. 4 НПОС. Понеже заявителката има изискуемия стаж, но не и навършена възраст, е отказано отпускането на лична пенсия за ОСВ.

Така, с разпореждане № [ЕГН]/84 от 21.10.2025г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване е отказано отпускане на лична пенсия за ОСВ на заявителката на основание чл. 69, ал. 1 и чл. 69б, ал. 1 от КСО във връзка с чл. 18, ал. 4 от НПОС.

Н. Д. е депозирала жалба пред Директора на ТП на НОИ С. -град срещу разпореждането с доводи, че има право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69б, ал. 1 КСО, защото има сбор от осигурителен стаж и възраст 95г., 01. м. и 13 дни / при изискуем сбор 94 за жените/ и положен стаж от 24 години 08м. и 01 ден от първа категория /при изискуем стаж от първа категория 10 години/.

Отчитайки, че заявителката е била военнослужещ в структурите на Министерство на отбраната и попада в персоналия обхват на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не в този по чл. 69б, ал. 1 от КСО, отнасящ

се за лицата, полагали труд от първа категория, която съгласно чл. 104, ал. 1 от КСО се определя с акт на Министерския съвет - Правилникът за категоризиране на труда при пенсиониране /ЛКТП – отм./, действал до 31.12.1999 г. и Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране - /НКТП/ - в сила от 01. 01.2000 г., Директорът на ТП на НОИ С. -град е приел, че Н. Д. не е навършила изискуемата възраст по чл. 69, ал. 1 от КСО, т.к. няма навършени 54 години и 04 месеца за 2025 г. и поради това не ѝ се следва пенсия по чл. 69, ал.1 от КСО, но и няма недостигащ стаж, като военнослужещ по ЗОВСРБ, поради което не е налице и хипотезата на чл. 18, ал. 4 от НПОС за отпускане на исканата пенсия за ОСВ по чл. 69б, ал. 1 от КСО.

С оглед на това, с Решение № 2153- 21- 332 от 04.11.2025г. на Директорът на ТП на НОИ С. -град е оставил без уважение като неоснователна жалбата на Н. Д. срещу Разпореждане № [ЕГН]/84 от 21.10.2025г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, с което е постановен отказ да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл.69, ал.1 и чл.69 б, ал.1 от КСО и чл.18, ал.4 от НПОС.

По делото са приети документите от административната преписка и представените от страните, в това число, приложените към заявлението документи, удостоверяващи придобит осигурителен стаж/ л.16 и сл., дело/ и детайлна справка от РОЛ /л.24 и сл. дело/, потвърждаващи горепосоченото относно осигурителен стаж на лицето.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е неоснователна.

Предмет на съдебен контрол за законосъобразност пред АССГ е Решение № 2153- 21- 332 от 04.11.2025г. на Директора на ТП на НОИ С. -град, с което е отхвърлена като неоснователна жалбата на Н. П. Д. срещу Разпореждане № [ЕГН]/84 от 21.10.2025г. на длъжностно лице по ПО, с което разпореждане е постановен отказ да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл.69, ал.1 и чл.69 б, ал.1 от КСО и чл.18, ал.4 от НПОС.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното Решение № 2153- 21- 332 от 04.11.2025г. на Директора на ТП на НОИ С. - град е издадено от компетентен орган, в рамките на осъществен административен контрол на основание чл. чл.117 ал.3 във връзка с чл. 117, ал. 1, т. 2, б. "а" от КСО. Потвърденото Разпореждане № [ЕГН]/84 от 21.10.2025г. също е издадено от компетентен орган - длъжностно лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение, съгласно представената заповед/л.30/. Спазена е установената от закона форма – оспореният акт . Решение № 253- 21- 332 от 04.11.2025г. на Директора на ТП на НОИ С. – град, е писмен и е мотивиран, като са посочени фактическите и правни основания за издаването му. В оспорения акт е описана приетата за установена от административния орган фактическа обстановка, посочени са доказателствата, въз основа на които са установени фактите, цитирани са правните норми, послужили като основание за постановяване на административното решение. Същото съдържа изискуемите от нормата на чл. 59, ал. 2 от АПК реквизити. Не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, като са спазени изискванията на чл.35 от АПК, тъй като са изяснени фактите и обстоятелствата, които са от значение за случая. Издавайки акта си, административният орган е приложил правилно материалния закон и е

действал в съответствие с целта на закона.

Относно извода за съответствието на оспорения акт с материалния съдът взе предвид следното: Съгласно чл. 69, ал. 1 КСО, военнослужещите придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, като резервисти на активна служба и/или като резервисти на срочна служба в доброволния резерв по Закона за резерва на въоръжените сили на Република България. Разпоредбата на ал. 2 на чл. 69 КСО също регламентира хипотеза за ранно пенсиониране на включените в нея категории лица.

Разпоредбата на чл. 69, ал. 9 КСО предвижда, че от 31.12.2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по два месеца до достигане на 55-годишна възраст за лицата по чл. 69, ал. 1 и ал. 2 КСО.

От изложеното е видно, че изискуемата възраст по чл. 69, ал. 1, вр. ал.9 от КСО за 2025 г. за всички лица/ липсва диференциация мъже/ жени/ е 54 години и 4 месеца. В Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж /Загл. изм. - ДВ, бр. 19 от 2003 г./, чл. 17а, ал.1, т.10, е изчислено, че „лицата по чл. 69, ал. 1 – 3, 5, 5а и 6 КСО придобиват право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при навършена възраст, както следва: от 1 януари 2025 г. – 54 години и 4 месеца“.

От друга страна, чл. 69б, ал. 1 от КСО регламентира, че лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при следните условия: т.1 навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; т.2 от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст. Изискуемата възраст / съгласно чл.69 б,ал.1,т.1, т.2 от КСО/ за 2025 г. за жените е 51 години/ чл.18 б, ал.1, т.10 от НПОС/.

Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС определя, че лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 от КСО, но само по причина на недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионира по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 от КСО. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 НПОС гласи: „лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионира по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 КСО“. Следователно,предвиденото в чл. 18, ал. 4 НПОС се отнася единствено до продължителността на осигурителния стаж и не засяга другия компонент за придобиване право на пенсия, визиран в чл. 69 от КСО, а именно изискуемата възраст.

От анализа на нормата на чл. 69 КСО следва извод, че тя въвежда изключение за определена категория осигурени лица относно правото им на пенсия за осигурителен стаж и възраст спрямо общото правило на чл. 68, ал. 1 и 2 КСО, като разликата в пенсионните възрасти по чл. 69 ал.1 КСО / 54 години и 4 месеца/ и по чл. 69б, ал. 1 КСО/ 51 години за жените/ за 2025 г. е 3 години и 4 месеца.

От своя страна, изискванията за придобиване право на пенсия при условията на чл. 69б КСО са различни, като законодателят задължително изисква реалното и действително полагане на осигурителния стаж при условията на първа категория труд.

При изследване на съдържанието на специалните закони, визирани в чл. 69 КСО е видно, че положеният труд се зачита като първа категория, т. е. същият само се приравнява на такъв по силата на закона.В т.ч. и чл. 222 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България/ ЗОВСРБ/ регламентира, че, трудът на военнослужещите при пенсиониране се зачита за

първа категория“. Аналогично следва да е и тълкуването на разпоредбата на чл. 17, ал. 2 НПОС, в която е посочено, че“осигурителният стаж по чл. 69 КСО се зачита за първа категория труд“. Цитираната разпоредба не квалифицира стажа/труда в условията на първа категория, което се прави с други актове, а само приравнява съответния осигурителен стаж, при определени законови условия и предпоставки на такъв от първа категория.

Изложеното означава, че разпоредбите на чл. 69, ал. 1 и чл. 69б, ал. 1 от КСО съдържат различни материалноправни предпоставки, обуславящи упражняването на правото на пенсия за ОСВ по отношение на лицата. Тези от тях, изпълняващи длъжности или извършващи дейности по посочените в чл. 69 КСО специални закони, могат да се възползват от чл. 18, ал. 4 НПОС и да им бъде отпусната пенсия по чл. 69б, ал. 1 или 2 от КСО, но само когато не им достига изискуемият осигурителен стаж, като за целта трябва да са навършили необходимата възраст по чл. 69 КСО.

По делото е безспорно установено, че към датата на подаване на заявлението за отпускане на пенсия / 08.10.2025г. / Н. Д. има навършени 51 години и 01 дни, както и че към този момент има придобит общ осигурителен стаж от 44 години, 01 месеца и 12 дни, превърнат към трета категория труд съгласно чл. 104 от КСО, 24 години, 08 месеца и 01 дни от който е положен като военнослужещ по ЗОВСРБ.

Съгласно чл. 222 от ЗОВСРБ, трудът на военнослужещите при пенсиониране се зачита за първа категория, като той се приравнява на такъв по силата на закона. Трудът от първа категория, съгласно чл. 104, ал. 1 от КСО, се определя с акт на Министерския съвет, а именно с ПКТП-отм., действал до 31.12.1999 г. и Наредба за категоризиране на труда при пенсиониране- НКТП /в сила от 01. 01.2000 г./. Нормата на чл. 1 от НКТП посочва изчерпателно на кои лица и при какви условия на труд стажът следва да се зачете от първа категория труд. Това са лица, полагащи труд под земята, във въздуха, в атомна електроцентрала - пряко заети с експлоатацията и ремонта на съоръженията в I контур или извършващи събиране, преработване и погребване на радиоактивни отпадъци и отработено ядрено гориво, в металургията, екипажи на кораби, специализирани в превози на химически вещества, нефтопродукти и въглища, работещи в машинното отделение на плавателни съдове от морския флот. Видно е че сред тях не са включени военнослужещи по ЗОВСРБ, каквато е била жалбоподателката.

Освен това, съгласно разпоредбата на чл. 164, т. 5 ЗОВСРБ договорът за военна служба може да се прекрати и военнослужещият да се освободи от военна служба, като министърът на отбраната, съответно оправомощените от него длъжностни лица по чл. 161, т. 2 и 3 отправят до военнослужещия 6-месечно предизвестие „при придобиване право на пенсия при условията на чл. 69 от Кодекса за социално осигуряване“. Ако законодателят е имал предвид че договорът ще се прекратява и военнослужещите ще бъдат освобождавани от военна служба, поради придобиване право на пенсия при условията чл.69 Б ал.1 КСО, при 10 години стаж от първа категория като военнослужещи, то разпоредбата на чл. 164, т. 5 ЗОВСРБ би имала друго съдържание.

От изложеното до тук следва извод, че оспорващата попада в обхвата на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не в този на чл. 69б, ал. 1 КСО, касаещ лицата, придобили осигурителния стаж при реалното и действително полагане на труд при условията на първа категория такъв. Затова само формалното съответствие на изискванията на чл. 69б, ал. 1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, с оглед на обстоятелството, че водещ е характерът на действително заеманата от Н. Д. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и на НКТП. След като оспорващата

разполага с изискуемия стаж като военнослужещ по ЗОВСРБ, но няма навършена изискуемата възраст по чл. 69, ал. 1 от КСО за 2025 г. - 54 г. и 4 месеца, то тя не може да придобие право на пенсия за ОСВ. За нея изключението, предвидено в разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС, е неприложимо, както правилно е прието и в оспореното решение, и в потвърденото с него разпореждане. Действително, сочената норма е обвързана с изискванията за пенсиониране по чл. 69 от КСО и е облагодприятстваща за лицата от специалните ведомства, като се отчита специфичният характер на труда, но поради определени обстоятелства трудовият стаж на тези длъжности не е достатъчен за придобиване на право на пенсия по чл. 69 от КСО. При сравнението на последователните редакции на чл. 69 и чл. 69б от КСО е видно, че чл. 18, ал. 4 от НПОС е обусловена от измененията им и всъщност по никакъв начин не противоречи на КСО като нормативен акт от по-висока степен, противно на изложеното в жалбата. В този смисъл е и практиката на ВАС – Решение № 12794/11.12.2025г. по адм.д. №6889/2025г., VI отд. на ВАС, Решение № 6/05.01.2026г., по адм.д. №5154/2025г., VI отд. на ВАС, Решение № 12601/08.12.2025г., по адм.д. № 8987/2025г., VI отд. на ВАС, Решение № 185/09.01.2026г., по адм.д. №5314/2025г., VI отд. на ВАС, Решение № 7637/09.07.2025 г. по адм. д. № 2123/2025 г., VI отд. на ВАС, Решение № 7201/26.06.2025 г. по адм. д. № 3326/2025 г., VI отд. на ВАС, Решение № 6921/24.06.2025 г. по адм. д. № 3303/2025 г., VI отд. на ВАС, Решение № 7144/25.06.2025 г. по адм. д. № 3130/2025 г., VI отд. на ВАС, Решение № 7986/17.07.2025 г. по адм. д. № 2947/2025 г., VI отд. на ВАС, Решение № 9949/16.10.2025 г. по адм. д. № 3578/2025 г., VI отд. на ВАС и др.

С оглед изхода на спора и своевременно заявеното от процесуалния представител на ответника искане за присъждане на разноски във вид на юрисконсултско възнаграждение, такова се дължи в полза на НОИ. На основание чл. 143, ал. 3 и чл. 78, ал. 8 от ГПК, съдът го определя на 102, 26 евро / 200,00 лева/ съгласно чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София град, Трето отделение, 81 състав,

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ оспорването по жалба на Н. П. Д., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [жк], [жилищен адрес] чрез адв. Г. М.- САК, [населено място], [улица], вх. Б, ет.1, ап.20, срещу Решение № 2153- 21- 332 от 04.11.2025г. на Директора на ТП на НОИ С. -град, с което е отхвърлена като

неоснователна жалбата ѝ срещу Разпореждане № [ЕГН]/84 от 21.10.2025г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, с което е постановен отказ да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл.69, ал.1 и чл.69 б, ал.1 от КСО и чл.18, ал.4 от НПОС.

ОСЪЖДА Н. П. Д., ЕГН [ЕГН] от [населено място] да заплати на Националния осигурителен институт разноски за настоящото дело в размер на 102, 26 евро/ сто и две евро и 26 цента/.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от неговото получаване.

СЪДИЯ: